

Kruiswoorden – Vader, vergeef hun, ...

Schriftlezing: Lucas 23:26-38

Pontius Pilatus voelt zich bedreigd. Nee, hij wil geen opstand in Jeruzalem. Dat zou zijn positie als prefect in Judea gevaar brengen. Schoorvoetend geeft hij zich gewonnen. Aan de leiders van het Joodse volk. Rabbi Jezus zal de plaats van Barabbas innemen op het al gereedliggende kruis van Golgota! Golgota, Schedelplaats. Executieheuvel buiten de muren van de stad Jeruzalem. De Romeinse soldaten doen hun werk. Eén, twee, drie ...

“Vader, vergeef hun, want ze weten niet wat ze doen.”

Vanaf het kruis op Golgota horen we vandaag het eerste kruiswoord. Een bewogen woord. Want Jezus is bewogen met mensen. Bewogen, tot in het diepst van zijn wezen met hen begaan.

“Vader, vergeef hun ...” Wie zijn die ‘hun’? Wie zijn het, die niet weten wat zij doen? Je zou allereerst kunnen denken aan de soldaten die Jezus aan zijn kruis hebben vastgespijkerd. Zij doen niets anders dan hen van hoger hand is opgedragen.

‘Bevel is bevel!’

Jezus is met hen begaan. Ze weten immers niet dat zij een onschuldige ter dood hebben veroordeeld. Later op de dag - pas ná het sterven van Jezus - dringt het door tot hun legerofficier: “Werkelijk, deze mens was een rechtvaardige.” (Lucas 23:47)

Je zou ook kunnen denken aan de toegestroomde volksmassa. Weten zij wel wat ze doen? Het was immers nog maar een paar dagen geleden dat zij Jezus als hun langverwachte messiaanse koning hadden opgehaald. Palmtakken. Hosanna. “Gezegend hij die komt als koning, in de naam van de Heer.” (Lucas 19:38) Vanmorgen vroeg hadden ze - opgejut door hun geestelijke leiders - voor het paleis van Pilatus geschreeuwd: “Kruisig hem, kruisig hem.” (Lucas 23:21) Ach, ze weten niet wat ze doen. Ze hebben hun messiaanse koning afgewezen, uitgespuwd, naar het kruis verbannen.

Wie wél weten wat zij doen zijn de geestelijke leiders van het volk van Israël: de Joodse raad, het Sanhedrin. Zij staan er op

de Schedelplaats met hun neus bovenop. Ook zij drijven de spot met de gekruisigde Jezus: "Anderen heeft Hij gered, laat Hij nu zichzelf redden als Hij de Messias van God is, zijn uitverkorene." (Lucas 23:35)

Ook hogepriester Kajafas is er ambtshalve bij. Het was namelijk gebruikelijk dat hij bij de terechtstelling van een valse profeet aanwezig was om op een schuldbelijdenis of een herroeping te wachten. Wanneer zo iemand - tijdens zijn terechtstelling - zijn schuld bekende of zijn valse leer herriep, kon de hogepriester hem vergeving schenken. Dan zou hij niet als een goddeloze sterven.

De gekruisigde Jezus draait echter de rollen om! Hij vraagt niet om vergeving voor zichzelf. Hij vraagt God om vergeving te schenken aan allen die Hem bespotten en verachten: de soldaten, de geestelijke leiders, de toegestroomde mensenmassa, wij dus! "Vader, vergeef hun, want ze weten niet wat ze doen."

De gekruisigde Jezus bidt, roept tot zijn Vader. Immers alleen de Vader kan vergeven. De Vader wil vergeven. Om het offer van zijn Zoon.

Vergeving. In de Bijbel betekent het woord vergeving: wegzenden. Op Grote Verzoendag werd er in Israël een bok de woestijn in gezonden. Nadat de Hogepriester eerst zijn handen op zijn kop heeft gelegd om daarmee - symbolisch - al de zonden van het volk over te dragen op dit dier. De gekruisigde Jezus is die zondebok.

En wij? Het eerste bewogen kruiswoord van Jezus roept ons in de eerste plaats op om berouw te tonen. Want wie geen berouw toont om zijn zonden kan ook geen vergeving ontvangen. En wie geen vergeving heeft ontvangen kan ook de ander niet vergeven.

Dat is namelijk het tweede waartoe dit bewogen kruiswoord van Jezus ons roept: om elkaar te vergeven. Zelfs als helemaal duidelijk is, dat de ander fout was. Zelfs als er niet eens om vergeving wordt gevraagd. Zou je dat kunnen?

Elkaar vergeven, die ander liefhebben kun je alleen als je weet dat jouw zonden je vergeven zijn.

Dat is het geheim van dit eerste bewogen kruiswoord van Jezus.